

> Retouradres Postbus 320, 1110 AH Diemen

Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen (SKGZ)

Postbus 291
3700 AG ZEIST

Zorginstituut Nederland
Zorg

Willem Dudokhof 1
1112 ZA Diemen
Postbus 320
1110 AH Diemen
www.zorginstituutnederland.nl
info@zinl.nl

T +31 (0)20 797 85 55

Datum 10 november 2025
Betreft Definitief advies als bedoeld in artikel 114 van de
Zorgverzekeringswet
Geschil over vergoeding van medisch-specialistische zorg als bedoeld
in de zorgverzekering CZ Zorg-op-maatpolis (natura)
Verzekerde en
zorgverzekeraar CZ Zorgverzekeringen (verweerder)

Zaaknummer
2025016955

Onze referentie
2025026368

Uw referentie
202500707

Uw brieven van
29 juli en 23 oktober 2025

Geachte

Zorginstituut Nederland (het Zorginstituut) heeft het verslag van de hoorzitting en de aanvullende stukken ontvangen.

Uit het verslag komen geen feiten of omstandigheden naar voren die het Zorginstituut aanleiding geven het voorlopig advies te herzien. U kunt het voorlopig advies als definitief beschouwen.

U verzoekt in uw brief het Zorginstituut om in te gaan op de volgende twee vragen:

- Verzoekster heeft chronische pijnklachten aan haar labium, zowel in ruste als bij het bewegen. Volgt uit de pijn aan de labia minora wanneer verzoekster in ruste is niet dat het de labia minora zelf zijn die de pijn veroorzaken? Dit los van schuren?
- Is er nu verzoekster chronische pijn(klachten) ervaart sprake van een aantoonbare lichamelijke functiestoornis, veroorzaakt door haar labia minora?

Chronische pijnklachten zijn geen lichamelijke functiestoornis zoals omschreven in VAV Werkwijzer¹. In de paragraaf over labiacorrectie is met betrekking tot een lichamelijke functiestoornis specifiek het volgende benoemd:

"Als voorbeelden van aantoonbare lichamelijke functiestoornis worden wel eens aangevoerd: (...) ongemak bij bewegen (...). Deze ongemakken zijn eenvoudig te verhelpen door manuele correctie of minder strakke kleding. Samenvattend kan een lichamelijke functiestoornis doorgaans niet worden aangevoerd als reden voor aanspraak op een labiacorrectie/reductie."

¹ VAV werkwijzer, versie 2021, website: <https://vavolksgezondheid.nl/app/uploads/2022/09/VAV-WW-PC-versie-22-def-30-aug.pdf>. Geraadpleegd op 29-10-2025.

Als door verkeerd ondergoed, slechte hygiëne of een andere reden de labia schuren bij (sport)activiteiten, bestaat de kans dat hierdoor de huid geïrriteerd raakt of dat er wondjes aan de labia ontstaan. Deze irritatie of wondjes kunnen daarna ook in rust nog klachten geven. Pijn aan de schaamlippen kan als hinderlijk worden ervaren, maar dit kan niet worden beschouwd als een lichamelijke functiestoornis in de zin van het Besluit zorgverzekering. Hierbij dient gedacht te worden aan een verstoring van de activiteiten van het dagelijkse leven, zoals een bewegingsbeperking, gezichtsveldbeperking, of verminderde doorgankelijkheid van de neus.²

Hoogachtend,

Zorginstituut Nederland
Zorg

Datum
10 november 2025

Onze referentie
2025026368

² VAV werkwijzer, p. 10.

Advies Zorginstituut Nederland in een geschil over de uitvoering van de zorgverzekering

De Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen (SKGZ) heeft op 29 juli 2025 aan Zorginstituut Nederland (het Zorginstituut) advies gevraagd als bedoeld in artikel 114, derde lid, van de Zorgverzekeringswet (Zvw). Verzoekster en verweerder hebben een geschil over de vergoeding van een labiacorrectie aan de labia minora.

Bij de adviesaanvraag heeft de SKGZ een kopie van het dossier gestuurd. Het Zorginstituut brengt een voorlopig advies uit, dat nog aangepast kan worden als uit het verslag van de hoorzitting en/of aanvullende stukken nieuwe feiten of omstandigheden naar voren komen.

In de tussen partijen overeengekomen zorgverzekering is de aanspraak op medisch-specialistische zorg omschreven. Dit komt overeen met de Zvw.

Vooraf merkt het Zorginstituut nog op dat zijn adviestaak beperkt is tot de vraag of verzoekster aanspraak heeft op een verstrekking of een vergoeding op grond van de basisverzekering. Dit betekent dat het Zorginstituut twee vragen beantwoordt. Namelijk, of de zorg in geschil onderdeel is van het basispakket en vervolgens of verzoekster op deze zorg is aangewezen. Dit laatste is een medische beoordeling. Er is een BIG-geregistreerde medisch adviseur betrokken bij de beoordeling van het geschil. Het Zorginstituut baseert het advies op de beschikbare informatie in het toegezonden dossier.

Het advies van het Zorginstituut kan geen betrekking hebben op een beslissing van verweerder op basis van de aanvullende verzekering of coulance.

Situatie van verzoekster

Verzoekster heeft al langere tijd pijn en functionele beperkingen door haar vergrote schaamlippen. Ze heeft chronische, schrijnend en brandende pijn aan de schaamlippen, ook zonder dat er belasting of aanraking is. Hierdoor ontstaan terugkerende wondjes en irritaties door wrijving, waar verzoekster pijnlijke littekens van krijgt. Deze pijn beperkt haar in het dagelijks functioneren zoals bij langdurig zitten en bezigheden als wandelen, fietsen en (met name) paardrijden. Ook maken de structurele irritatie en ontstekingen het moeilijker om goede hygiëne te handhaven.

De huisarts bevestigt in zijn verklaring van 14 maart 2025 de klachten van verzoekster. Bij lichamelijk onderzoek worden normale labia majora gezien, maar zeer grote labia minora, die sterk prononceren en waar kleine schuurwondjes met kloofvorming op te zien zijn. Ze zien er ook erg rood en geïrriteerd uit.

Verweerder stelt dat de labiacorrectie niet in aanmerking komt voor vergoeding uit het basispakket volgens de indicatiecriteria zoals die in de VAV-werkwijzer zijn opgesteld. Zo is er voor labiacorrectie nooit sprake is van verminking, omdat er geen normaalwaarden zijn opgesteld voor de grootte van de labia minora. Klachten zoals ongemak bij het bewegen, pijn bij het fietsen of seksuele problemen zouden ook te corrigeren zijn met minder strakke kleding of manuele correctie. Verweerder geeft aan dat er pas sprake is van een aantoonbare lichamelijke functiestoornis als de pijnklachten veroorzaakt worden door de schaamlippen zelf, zonder aanraking of belasting.

Juridisch kader

Bij plastische chirurgie en overige behandelingen van het uiterlijk gaat het voornamelijk om de aanwezigheid van een verminking of aantoonbare lichamelijke functiestoornissen, zoals omschreven in artikel 2.4 zoals omschreven is in artikel 2.4, eerste lid, onder b van het Besluit zorgverzekeringen (Bzv).

Verminking

Het begrip verminking in artikel 2.4, eerste lid, sub b, van het Bzv is bij de invoering in 2006 niet nader toegelicht. Het artikellid is nadien niet meer gewijzigd. De term is overgenomen uit de ziekenfondsperiode en vindt zijn oorsprong in 1991. In de Regeling zorgverzekering (Rzv) wordt het begrip verminking niet genoemd, maar in de toelichting bij het schrappen van de behandeling abdominoplastiek per 1 januari 2007 van de niet te verzekeren prestaties wordt toch op het begrip verminking ingegaan:

*Van verminking is sprake in geval van een ernstige misvorming die direct in het oog springt. Met het begrip verminking wordt bedoeld op verworven aandoeningen zoals misvormingen door brandwonden, misvormingen aan de handen door rheumatoïde arthritis, misvormingen door verlammingen van de aangezichtszenuw, amputatie van ledematen of geamputeerde mammae.(...).*¹

In de Rechtspraak Zorgverzekeringen (RZA) wordt verminking nader gedefinieerd: Er is sprake van een verminking bij een ernstige verworven misvorming van een lichaamsdeel.²

Lichamelijke functiestoornis

Ook het begrip lichamelijke functiestoornis is overgenomen uit de ziekenfondsperiode. Lichamelijke functiestoornissen moeten objectief aantoonbaar zijn. Bovendien moet getoetst worden:

1. of het aannemelijk is dat de aangevoerde lichamelijke functiebeperkingen veroorzaakt worden door de te corrigeren lichamelijke afwijkingen; En
2. of correctie daarvan die klachten zal doen wegnemen; En
3. of het aannemelijk is dat het te corrigeren lichaamsdeel klachten als aangevoerd veroorzaakt in een zodanig ernstige mate dat gesproken kan worden van lichamelijke functiestoornissen in de zin van de regelgeving.

VAV Werkwijzer

In de VAV Werkwijzer beoordeling behandelingen van plastisch-chirurgische aard zijn de voorwaarden voor vergoeding van een labia correctie verder uitgewerkt.³

In de werkwijzer staat dat de correctie/reductie van labia minora niet onder de verzekerde zorg valt tenzij er sprake is van:

- *Verminking door ziekte, ongeval of medische verrichting*
In het geval van de labia minora is er een enorme anatomische variatie.⁴ Er kan dan ook geen sprake zijn van misvorming/verminking in de zin van het Bzv.
- *Aantoonbare lichamelijke functiestoornis*
Als voorbeelden van aantoonbare lichamelijke functiestoornis worden wel eens aangevoerd: het vormen van een urinereservoir, ongemak bij bewegen, en naar intravaginaal bewegen van een labium tijdens de coïtus. Deze

¹ Staatscourant 30 oktober 2006, nr. 211

² Uitspraak Rechtbank Noord-Nederland, d.d. 08-11-2013; zaaknummer 419634 - CV EXPL 13-730

³ VAV Werkwijzer beoordeling behandelingen van plastisch-chirurgische aard (2022), versie 21.0. Geraadpleegd via: <https://vavolksgezondheid.nl/app/uploads/2022/09/VAV-WW-PC-versie-22-def-30-aug.pdf>.

⁴ Dit wordt verder toegelicht in de Werkwijzer (achtergrondinformatie).

ongemakken zijn eenvoudig te verhelpen door manuele correctie of minder strakke kleding. Samenvattend kan een lichamelijke functiestoornis doorgaans niet worden aangevoerd als reden voor aanspraak op een labiacorrectie/reductie.

Functiestoornissen van psychische/sociale aard als gevolg van een lichamelijke afwijking vallen ook niet onder de verzekerde prestatie.

Beoordeling

De informatie in het dossier is medisch en juridisch beoordeeld.

Verminking

Op de aanvraagformulier voor de machtiging genoteerd dat er geen sprake is van verminking. Ook op basis van de medische informatie in het dossier kan niet worden geconcludeerd dat hier sprake van is. Er wordt bijvoorbeeld niet gesproken over een ziekte, ongeval of medische verrichting. Verzoekster voldoet daarom niet aan deze indicatievoorwaarde.

Aantoonbare lichamelijke functiestoornis

Verzoekster ervaart klachten van pijn bij algemene dagelijkse bezigheden. Hoewel dit bijzonder hinderlijk kan zijn, is geen sprake van een lichamelijke functiestoornis zoals bedoeld in het Bzv. Verzoekster wordt in haar lichamelijke bewegingen niet direct beperkt door de labia minora. Daarnaast kunnen andere oplossingen, zoals ander ondergoed, de klachten mogelijk verminderen. Verzoekster voldoet dan ook niet aan deze indicatievoorwaarde.

Conclusie

Uit de beschikbare informatie blijkt niet dat verzoekster een (verzekerings) indicatie heeft voor een labiacorrectie van de labia minora, omdat geen sprake is van verminking of een aantoonbare lichamelijke functiestoornis. Verzoekster kan daarom geen aanspraak maken op vergoeding van een labiacorrectie ten laste van de basisverzekering.

Het advies

Het Zorginstituut adviseert op basis van de beschikbare informatie in het dossier het volgende:

Verzoekster heeft geen (verzekerings)indicatie voor een labiacorrectie van de labia minora.

